

مجله مطالعات برنامه درسی*

فرشته آل حسینی

تاریخچه

مجله مطالعات برنامه درسی از مجلات با سابقه و معتبر حوزه مطالعات برنامه درسی است. اولین شماره آن در ۱۹۶۸ در انگلستان منتشر شد. مجله مطالعات برنامه درسی که در زادگاهش و کشورهای انگلیسی زبان با نام اختصاری JCS شهرت دارد، اولین مجله علمی- پژوهشی در حوزه مطالعات برنامه درسی به شمار می‌آید (وستبری، ۱۹۸۰). این در حالی است که سابقه مطالعات برنامه درسی به عنوان یک رشته علمی و دانشگاهی به سال ۱۹۱۸ باز می‌گردد، سالی که نخستین کتاب با عنوان برنامه درسی به قلم فرانکلین بابیت^۱ در آمریکا به چاپ رسید (مهرمحمدی، ۱۳۸۷). این بدان معناست که مطالعات برنامه درسی به عنوان یک رشته دانشگاهی به مدت پنجاه سال فاقد مجله علمی- پژوهشی برای خودش بوده است. شاید امروزه، با توجه به نقش مهم و حیاتی نشریات علمی- پژوهشی در رشد و توسعه رشته‌های علمی و دانشگاهی این فقدان را به دشواری بتوان تصور کرد.

با بلوغ رشته‌های دانشگاهی، نیازها و ضرورت‌های جدید سر

برمی‌آورند. یکی از این نیازها و ضرورت‌ها، وجود مکانی برای گفتگوهای بین‌المللی درباره مسائل مشترک درباره تربیت رسمی و برنامه درسی است، نیاز و ضرورتی که دست‌کم به خوبی فلسفه وجودی مجله مطالعات برنامه درسی را توجیه می‌کند. هدف اصلی بنیانگذاران JCS، از ابتدا این بود که مجله نقشی در روشن‌سازی و فهم برنامه درسی ایفاء کند، فهمی که از طریقی خاص آن را میسر می‌دانستند: نگرستن به برنامه درسی به عنوان چیزی «درون»^۲، «آن سو»^۳ و «میان»^۴ چارچوب‌ها^۵ و زمینه‌های^۶ ارائه شده توسط اجتماعات ملی و بین‌المللی که تدریس و برنامه‌های درسی در آنها مثال یافته است. تدریس، تربیت رسمی و برنامه درسی، نهادهایی فراملی و اشکالی فرهنگی هستند، آنها مسائلی هستند که در همه‌جا؛ زمینه‌های شخصی، حرفه‌ای، سازمانی، سیاسی، فرهنگی و علمی ریشه دارند، و از همه‌جا؛ جنبش‌های فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تأثیر می‌پذیرند. برنامه درسی، تنها در صورتی روشن و قابل فهم می‌شود که به آن به

* Journal of Curriculum Studies (JCS)

1. Bobbitt, F. (1918) *The Curriculum*, Houghton, Mifflin, Boston.

2. in

3. across

4. Between

5. Settings

6. Contexts

طور مقایسه‌ای نگریست (وست‌بری، ۱۹۹۸). به نظر می‌رسد، رسیدن به همین تصور و درک از برنامه درسی بود که موجب درگیر شدن JCS در گفتگوهای بین‌المللی شد.

مجله مطالعات برنامه درسی، در مقطعی سرنوشت‌ساز از تحولش (۱۹۷۶ به بعد) به منظور گسترش متعادل حوزه فعالیتش، و تحقق ایده گفتگوهای بین‌المللی درباره مسائل برنامه درسی، علاوه بر اختصاص یک دبیر برای پوشش دادن اروپا، دو دبیر جدید - یکی برای پوشش دادن آمریکا و کانادا و دیگری برای پوشش دادن خاور دور - به خدمت می‌گیرد. در حال حاضر، JCS با سه دبیر منطقه‌ای^۷، به تفکیک در سه منطقه اروپا، کانادا و ایالات متحده آمریکا، زیر نظر یک سردبیر^۸ مقاله می‌پذیرد، و نویسندگان سایر نقاط جهان، مقالاتشان را به طور مستقیم به سردبیر ارسال می‌کنند. مقالاتی که می‌توانند به صورت گزارش تحقیق^۹، جستارهای انتقادی^{۱۰}، مطالعات موردی^{۱۱} و یا مروری، خواه جستار یا کتاب^{۱۲} تنظیم شوند و از جمله مهم‌ترین ویژگی آنها، وضوح و موجز بودن سخن نویسنده، روشنی اهداف، تعریف اصطلاحات فنی، پشتیبانی استدلال‌ها با شواهد متقن، رعایت دقت‌های لازم در استناددهی، رعایت نکات ضروری ویرایشی و رعایت اخلاق پژوهش است.

مجله مطالعات برنامه درسی، در کمتر از نیم قرن فعالیت خود، صحنه معرفی و عرضه ایده‌ها و نظریه‌های تأثیرگذار در جهان تربیت و برنامه درسی بوده است. به عنوان نمونه، می‌توان به دو مقاله پل هرست^{۱۳}، فیلسوف تربیت و نماینده سرشناس دیدگاه تحلیلی در انگلستان اشاره کرد: منطق برنامه درسی^{۱۴} و تدریس چیست؟^{۱۵} حاوی نظریه‌های بسیار نافذ فلسفه تحلیلی تربیت در دهه‌های شصت و هفتاد در کشورهای انگلوساکسون است، که نخستین بار در JCS چاپ و منتشر شد. نمونه‌های برجسته دیگر نظریه نومفهوم‌گرایی ویلیام پینار^{۱۶} و دانش شخصی عملی PPK مایکل کانلی و جین کلندینین^{۱۷} است.

از نکات در خور توجه در تاریخچه JCS، جایگاه پراهمیت مقالات مروری در آن است. مقالات مروری، بخشی جدایی‌ناپذیر از JCS است. با تکرار نام ویلیام رید (۷ مقاله)، ایان وست‌بری (۳ مقاله)، استفان هوپمان (۲ مقاله)، لارنس استن‌هاوس (۳ مقاله)، ریچارد پرینگ (۳ مقاله)، ویلفرد کار (۸ مقاله) و پیتر لبویش (۲ مقاله) در فهرست مقالات مروری، می‌توان پی برد که معرفی آثار منتشره تربیتی تا چه حد برای نویسندگان و گردانندگان JCS اهمیت دارد. به عنوان نمونه، ویلیام رید، یکی از سردبیران JCS، بر اساس آخرین فهرست منتشره از ۱۹۶۸ تا ۲۰۰۶^{۱۸}، آمار نوزده مقاله در مجله را به ثبت رسانده است که هفت مورد آنها مروری هستند.

7. Regional Editor

8. General Editor

9. Reporting Research Studies

10. Critical Essays

11. Case Studies

12. Essay or Book Reviews

13. Paul Hirst

14. HIRST, P. H. (1969) *The logic of the curriculum*, 1 (2), 142-158.

15. HIRST, P. H. (1971) *What is teaching?*, 3 (1), 5-18.

16. PINAR, W. F. (1978) *The reconceptualization of curriculum studies*, 10 (3), 205-214.

17. CLANDININ, D. J. and CONNELLY, F. M. (1987) *Teachers' personal knowledge: what counts as 'personal' in studies of the personal*, 19 (6), 487-500. [See 19 (6), 501-509 and 20 (2), 155-172.]

18. *The first thirty-five years: a catalogue of the Journal of Curriculum Studies, 1968-2006, Compiled and edited by Stephanie Faubert and Geoffrey Milburn.* <http://faculty.ed.uiuc.edu/westbury/jcs/catalogue.html>

چهره‌های شاخص و تأثیرگذار

اولین شماره مجله مطالعات برنامه درسی، در نوامبر ۱۹۶۸ در دانشگاه بیرمینگام^{۱۹} انگلستان با سردبیری فیلیپ تیلور^{۲۰} و توسط انتشارات کالینز^{۲۱} آماده چاپ و نشر شد. ^{۲۲} مقالات برجسته شماره اول، به قلم لارنس استن‌هاوس^{۲۳} نظریه‌پرداز شهیر برنامه درسی از انگلستان و جان گودلد^{۲۴} نظریه‌پرداز برنامه درسی از آمریکا بود. فیلیپ تیلور، نخستین کسی بود که به مقام تخصص در رشته جدید مطالعات برنامه درسی در بریتانیا رسیده بود. او با بنیان‌گذاری مجله، دو قصد را دنبال می‌کرد، یکی این‌که مجله جدید به رشته مطالعات برنامه درسی انگلیسی وجهه علمی بدهد و دیگر این‌که مظهر اهمیت و مشروعیت این حوزه مطالعاتی گردد (وست‌بری، ۱۹۹۸).

یک شماره از انتشار JCS نگذشته بود که با پیوستن ویلیام رید^{۲۵} به آن، تحولاتی در آن رخ داد. هنگامی که از ایان وست‌بری*، سردبیر بازنشسته JCS، از نقش ویلیام رید سؤال کردم، در پاسخ نقش او در رشد و تحول JCS را بسیار مهم و حیاتی خواند و در ادامه افزود:

"بنیانگذار JCS فیلیپ تیلور از دانشگاه بیرمینگام بود، کسی که در پدید آمدن مطالعات برنامه درسی در انگلستان و کشورهای مشترک‌المنافع بریتانیا سهم داشت. رید عضو هیأت علمی دانشگاه بیرمینگام بود و خیلی زود بعد از انتشار شماره اول به عنوان یکی از اعضای هیأت تحریریه به تیلور پیوست. عمده کارها بر عهده او بود و سرانجام جانشین تیلور سردبیر شد. ایده او این بود که JCS را وسیله گفتگو درباره برنامه‌درسی در سراسر دنیای انگلیسی زبان (در وهله نخست) کند. او من را به عنوان یک آمریکایی/کانادایی/استرالیایی به خدمت گرفت، و اهداف خارجی وی این بود که با نائل شدن به چنین دیالوگی مطالعات برنامه درسی به عنوان یک حوزه بین‌المللی انگاشته و در نظر گرفته شود. هر دوی ما به شدت تحت تأثیر شواب بودیم و امیدوار بودیم مقالات عملی او در JCS مثال یابد. ما در دریافت اولین مقالات برخی کارهای عملی که از «کارگاه»^{۲۶} مایکل کانلی در تورنتو بیرون آمده بود موفقیت‌هایی داشتیم. وقتی که بیل رید بازنشسته شد، من سردبیر شدم." (ایان وست‌بری، ارتباط شخصی، ۲۱ مارس، ۲۰۱۲)

با بازنشسته شدن ویلیام رید، نظریه‌پرداز انگلیسی، ایان وست‌بری، استاد آمریکایی دانشگاه ایلینوی در اوربانا چمپین^{۲۷}، سکان هدایت JCS را در دست گرفت. اکنون، با بازنشسته شدن وست‌بری و جانشین شدن استفن هوپمان^{۲۸}، استاد آلمانی دانشگاه وین^{۲۹}، و دیدن اسامی بین‌المللی و نام‌آشنا در فهرست نویسندگان هیأت تحریریه مجله^{۳۰} از

19. University of Birmingham

20. Philip Taylor

21. William Collins Sons & Co

22. انتشار JCS از ۱۹۷۶ (جلد هشتم به بعد) به انتشارات تیلور و فرانسیس Taylor & Francis Ltd، ناشر سرشناس مجلات تخصصی محول شد.

23. STENHOUSE, L. (1968) *The Humanities Curriculum Project, 1 (1)*, 26-33.

24. GOODLAD, J. (1968) *Curriculum: a Janus look, 1 (1)*, 34-46.

25. William Reid

26. 'shop'

27. University of Illinois at Urbana-Champaign

28. Stefan Hopmann

29. University of Vienna, Austria

کشورهای شرق آسیا، اروپا، آمریکا، کانادا و استرالیا، می‌توان با اطمینان گفت، بعد از گذشت بیش از چهار دهه، نه تنها سیاست مجله تغییر نکرده است، بلکه JCS بیش از گذشته، خطمشی اصلی خود - وسیله‌ای برای گفتگوهای بین‌المللی درباره برنامه درسی شدن - را دنبال می‌کند.

تأثیرگذاری و جهت‌گیری

مجله مطالعات برنامه درسی، در همان دهه نخست ظهور خود در صحنه مطالعات و تحقیقات تربیتی، جایگاه شایسته خود را یافت. وست‌بری (۱۹۸۰)، در تحقیقی به منظور بررسی تأثیرگذاری JCS در حوزه مطالعات برنامه درسی، با تحلیل استناددهی به مقالات چاپ شده در JCS در دهه نخست انتشارش، جایگاه آن را در هشت‌سالگی، نه تنها در میان مجلات بریتانیایی، بلکه در فهرست مجلات تربیتی، مطمئن^{۳۱} ارزیابی کرد. مجله‌ای که طی یک دهه، کارکرد بین‌المللی آن مشهود شده بود، و گردانندگان آن راضی و امیدوار به کسب این جایگاه، به آنچه انجام نپذیرفته بود و باید انجام می‌پذیرفت می‌اندیشیدند.

چهارده سال بعد از تحقیق وست‌بری درباره تأثیر JCS در حوزه مطالعات برنامه درسی، دیوید کرک (۱۹۹۴) در تحقیقی دیگر، به منظور بررسی مجدد تأثیر JCS در حوزه تخصصی‌اش، جایگاه آن را همچنان مطمئن ارزیابی کرد. او با ارائه شواهدی چون ضریب تأثیر^{۳۲}، JCS را به عنوان یک مجله بین‌المللی مطالعات برنامه درسی (دست‌کم در دنیای انگلیسی زبان)، و به عنوان یک منبع قابل اطمینان که مسائل برنامه درسی را گزارش می‌کند^{۳۳} معرفی کرد.

مجله مطالعات برنامه درسی، که از ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۷، دو شماره در سال؛ از ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۶، چهار شماره در سال؛ و از ۱۹۸۷ تاکنون، شش شماره در سال منتشر شده است، و هم اکنون، هر مجلد سالیانه آن حاوی شش شماره (بیش از ۷۵۰ صفحه)، و حدود چهل مقاله است، براساسی منبعی قابل اطمینان برای پژوهشگران برنامه درسی در سراسر جهان محسوب می‌شود. علاوه بر متخصصان و محققان برنامه درسی، خوانندگان اصلی آن را استادان تربیت معلم، مدیران و برنامه‌ریزان درسی تشکیل می‌دهند. این مجله، با ویژگی خاص بین‌المللی خود، از تمام نقاط جهان، در ابعاد مختلف مطالعات برنامه‌درسی (مقالاتی برآمده از پژوهش‌های تاریخی، فلسفی، تطبیقی، و مرتبط با سیاست‌گذاری)، نظریه تربیتی، تربیت و رشد حرفه‌ای معلم، سنجش و ارزشیابی و وضعیت کنونی تربیت رسمی، مقاله می‌پذیرد، به ویژه مقالاتی که چشم‌اندازهای برنامه درسی را به فراسوی مرزهای ملی می‌گسترانند.^{۳۴}

از این رو، با نظر به ویژگی بین‌المللی و گستره وسیع موضوعات و مسائل برنامه درسی که در ابعاد مختلف تاریخی، فلسفی، تطبیقی و سیاست‌گذاری مورد استقبال و پذیرش قرار می‌گیرند، از سویی می‌توان نتیجه گرفت، JCS از لحاظ اولویت موضوعی و ترجیحات روش‌شناختی، محدودیت چندانی ایجاد نمی‌کند. شاید وصف «تقاطع شلوغ خیابان»^{۳۵} برای صفحات JCS که محل تردد ایده‌ها و موضوعات متنوع بسیار است، تعبیر گویایی برای توصیف اولویت‌ها و ترجیحات این مجله سرشناس مطالعات برنامه درسی باشد، تعبیری که وست‌بری و ملبورن (۲۰۰۶)، در مقدمه کتاب اخیر خود با عنوان بازاندیشی تربیت رسمی: بیست و پنج سال مجله مطالعات برنامه درسی^{۳۶} به کار برده‌اند. از سوی دیگر، اگر دقیق

30. (2010): Editorial Board, *Journal of Curriculum Studies*, 42:6,

<http://dx.doi.org/10.1080/00220272.2010.542006>

31. Secure

32. Impact Factor

33. 'one source of authoritative reporting on curriculum issues'

http://faculty.ed.uiuc.edu/westbury/jcs/editors/JCSSTYL.HTM#A._Scope .۳۴. برای اطلاعات بیشتر تر نک.

35. 'A busy street corner'

36. *Rethinking Schooling: Twenty-five years of the Journal of Curriculum Studies*

بنگریم، متوجه می‌شویم که گرایش و جهت‌گیری شخصیت‌های تأثیرگذار و گردانندگان اصلی JCS در هیأت تحریریه موجب شده است، در همین «تقاطع شلوغ خیابان» ایده‌ها و مسائلی خاص تردد و تراکم بیش‌تری داشته باشند. به عنوان نمونه‌ای گویا، عنوان اصلی کتاب وست‌بری و ملبورن (۲۰۰۶)، بیانگر یکی از همین گرایش‌هاست: تربیت رسمی^{۳۷} یا همان تربیت جاری در مدارس. با نگاه به کل محتوای کتاب که آینه بیست و پنج سال نخست عمر JCS است، متوجه می‌شویم که مفهوم «تربیت رسمی» به دو مفهوم اصلی برنامه درسی و تدریس در «دنیای واقعی»^{۳۸} مدارس بازمی‌گردد. این بدان معناست که گرایش‌ها و جهت‌گیری گردانندگان اصلی، موجب شده است که از سه موضوع مدرسه، برنامه-درسی و تدریس استقبال شایان‌تری کنند و زمینه مساعدتری برای تردد و ملاقات ایده‌های مختلف بین‌المللی درباره این موضوعات اساسی در این «تقاطع شلوغ خیابان» پدید آورند. به دلیل وجود همین گرایش و جهت‌گیری، وست‌بری و ملبورن فکر می‌کنند، JCS به سه طریق خاص و متمایز مطالعات برنامه درسی را منعکس کرده است:

۱. تمرکز بر مدارس و نظام‌های مدارس^{۳۹}

تمرکز بر مدارس و نظام آن، از توجه به تربیت به عنوان یک عمل (پرکسیس)^{۴۰} به جای یک ایده‌آل^{۴۱} نشأت می‌گیرد. از نظر وست‌بری و ملبورن (۲۰۰۶)، مطالعات برنامه درسی به عنوان حوزه‌ای که فلسفه وجودی‌اش به عمل تربیت و پیشرفت آن بستگی دارد، باید در پی فهم کار درونی مدارس باشد و فهم این که چطور مدارس می‌توانند «هدایت شوند»^{۴۲}. به همین دلیل، موضوعات اساسی^{۴۳} چون ماهیت کلاس‌های درس، اعمال تدریس، معلمان، موضوع‌ها، تغییر و برنامه‌های درسی، مضامین همیشگی صفحات JCS را تشکیل می‌دهند. نظریه و تحقیق پیرامون این موضوعات اساسی، در پی پرده برداشتن از واقعیت‌های تربیت رسمی، پایه و اساسی برای تفکر درباره کار و دنیای مدارس و بهبود بخشیدن به آن است.

۲. اکلکتیسیسم^{۴۴}

از نظر وست‌بری و ملبورن (۲۰۰۶)، مطالعات برنامه درسی، یک حوزه اکلکتیک است، زیرا، بسیاری از سؤالاتی که استادان، مدیران و معلمان با آن مواجه‌اند، سؤالاتی برآمده از مفهوم تربیت به عنوان یک عمل است، و پاسخ به این سؤالات، مستلزم بررسی و تحقیق در بسیاری از موضوعات اساسی و مسائل است، از جمله ماهیت تربیت و مأموریت مدارس؛ ساختن برنامه درسی؛ زمینه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی که ساختار تدریس، مدارس و نظام‌های تربیت رسمی را تعیین می‌کنند. خود این موضوعات اساسی نیز می‌توانند از جنبه‌های مختلف تاریخی، فلسفی، اجتماعی و سیاسی و با روش‌های متنوع تحقیق، از جمله تجربی و شبه تجربی، پیمایشی، مطالعه موردی، تحلیل فلسفی و نظری، روایی و غیره مورد بررسی و تحقیق قرار بگیرند. پس، ارزیابی نوآوری‌ها و اعمال موفق و ناموفق، و تصمیم در خصوص بهترین عمل، مستلزم عمل تأملی^{۴۵} (دلیریشن) است، و عمل تأملی مؤثر، مبتنی بر دانش درخصوص تمام این موضوعات

37. *Schooling*

38. 'real world'

39. 'A focus on schools and school systems'

40. *Education as a praxis*

41. *As an ideal*

42. *Ssteered'*

43. *Ttopics*

۴۴. Eclecticism می‌تواند التقاط‌گرایی به مفهومی خاص تعبیر شود. شواب (۱۹۶۹) اکلکتیک Eclectic را راهبردی عملی برای در آمیختن دیدگاه‌ها و موضوعات مختلف برای حل مسائل عملی معرفی کرد. مهرمحمدی (۱۳۸۷) آن را استفاده‌ی خادمانه از نظریه‌های مختلف تعبیر کرده است.

45. *Dliberation*

اساسی است. با توصیفی که وست‌بری و ملبورن (۲۰۰۶) از ماهیت اکلکتیک حوزه مطالعات برنامه درسی ارائه می‌کنند، می‌توان حوزه مطالعات برنامه درسی را رودخانه‌ای در نظر گرفت که نهرهای دانش در آن به هم می‌رسند، تا خطیرترین تصمیمات درخصوص مسائل تربیتی بر آگاهی و دانشی همه‌جانبه مبتنی باشد؛ به دلیل به هم پیوستن و درآمیختن این دانش‌ها در حوزه مطالعات برنامه درسی، آن را یک حوزه اکلکتیک می‌خوانند.

۳. تأکید بر گفتگوی بین فرهنگی^{۴۶}

علی‌رغم این که مدارس، برنامه‌های درسی و تدریس‌ها جنبه «محلی»^{۴۷} دارند، اما وقتی بین‌فرهنگی به تربیت رسمی بنگریم، شباهت‌های آنها را، بیش از تفاوت‌هایشان میان جوامع مختلف خواهیم یافت. یک مسئله محلی، می‌تواند منعکس‌کننده یک مسئله در ابعاد جهانی^{۴۸} باشد. ایده‌ها، مسائل، سیاست‌ها و برنامه‌های درسی می‌توانند در میان شبکه‌های جهانی حرکت کنند. وست‌بری و ملبورن (۲۰۰۶)، با اشاره به این ویژگی اظهار می‌کنند، بسیاری از گفتگوها، پیرامون این گونه مسائل برانگیخته می‌شوند، گفتگو درباره مدارس «ما» و مدارس «شما»؛ درباره رویکردهای «ما» و رویکردهای «شما»؛ موفقیت‌ها و شکست‌های «ما» و موفقیت‌ها و شکست‌های «شما». مجله مطالعات برنامه درسی، از بدو شروع به کار خود، درگیر این گونه گفتگوها در بریتانیا (به ویژه انگلستان و اسکاتلند) شد. در دهه هفتاد، آن را به دنیای انگلیسی زبان (کانادا، ایالات متحده و استرالیا)؛ و در دهه‌های هشتاد و نود، به اروپا و فراسوی آن گسترش داد. اما، با پدید آمدن مقالات توسط نویسندگان از زمینه‌های مختلف (فکری و فرهنگی)، و برآمده از سنت‌های مختلف نظریه و تحقیق تربیتی، معلوم شد که گفتگویی مهم‌تر در گرفته است. گفتگو درباره مفاهیمی که فرهنگ‌ها استعمال می‌کنند، و این مفاهیم بیانگر تفکر آنها درباره تربیت، تربیت رسمی و تدریس است.

به نظر می‌رسد، گرایش و جهت‌گیری JCS، بیش‌تر برای محققان علاقه‌مند به پارادایم مطالعات عملی برنامه درسی^{۴۹} آشکار می‌شود. کافی است، جستجو را آغاز کنند، آنگاه بسیاری از مقالات نافذ در حوزه مطالعات عملی برنامه درسی^{۵۰} را در JCS خواهند یافت. محققان پارادایم عملی، بعد از مجله پژوهش برنامه درسی^{۵۱}، به JCS بیش از هر جای دیگر احساس تعلق می‌کنند، زیرا، این مجله با آغوش باز پذیرای مقالاتی است که از «کارگاه»^{۵۲} عملی و دنیای واقعی مدارس بیرون آمده است.^{۵۳} بنابراین، اگر علاقه‌مند به مطالعات عملی برنامه درسی هستید، اولاً، JCS را در صدر فهرست جستجوی خود قرار دهید که بی‌شک سبد شما از مقالات بسیار سودمند علمی در این ژانر مطالعاتی برنامه درسی پر خواهد شد. ثانیاً، آن را در صدر فهرست مجلات علمی- پژوهشی، برای ارائه مقالات استخراج شده از تحقیقات عملی‌تان قرار دهید، که بی‌شک بهترین انتخاب خواهد بود.

46. 'An Emphasis On Cross-cultural Dialogue'

47. 'local'

48. Universal

49. Practical Curriculum Studies

۵۰. به عنوان نمونه، معلمان چگونه و چه می‌آموزند: چشم‌انداز تغییر به قلم لی و جودیت شولمن هم اکنون سومین مقاله پراستناد و چهارمین مقاله پرخواننده در تاریخ JCS است.

51. Curriculum Inquiry

۵۲. 'shop' اصطلاحی که ایان وست‌بری برای تحقیقات کانلی به کار گرفت (به نقل قول او در بالا مراجعه کنید).

۵۳. آخرین فهرست در دسترس مقالات منشره از ۱۹۶۸ تا ۲۰۰۶ را نگاه کنید.

The first thirty-five years: a catalogue of the Journal of Curriculum Studies, 1968-2006, Compiled and edited by Stephanie Faubert and Geoffrey Milburn. <http://faculty.ed.uiuc.edu/westbury/jcs/catalogue.html>

پی‌نوشت

** I wish to acknowledge the particular help given me in this study by General Editor Emeritus of JCS, Professor Ian Westbury of University of Illinois at Urbana-Champaign.*

منابع

- مهرمحمدی، محمود (۱۳۸۷) سنتهای تاریخ‌نگاری و تاریخچه تکوین رشته برنامه‌درسی، در محمود مهرمحمدی و همکاران (پدیدآورندگان)، برنامه‌درسی: نظرگاهها، رویکردها و چشم‌اندازها (ویراست دوم)، تهران: سمت، صص ۵۲-۶۰.
- مهرمحمدی، محمود (۱۳۸۷)، پژوهش مبتنی بر عمل فکورانه در فرآیند برنامه‌ریزی درسی: نظریه عمل‌گرای شواب، در محمود مهرمحمدی و همکاران (پدیدآورندگان)، برنامه‌درسی: نظرگاهها، رویکردها و چشم‌اندازها (ویراست دوم)، تهران: سمت، صص ۳۰۵-۲۸۸.
- Kirk, D. (1994): A journal and its field: the impact of the Journal of Curriculum Studies, Journal of Curriculum Studies, 26:6, 669-681.
- Schwab, J. J. (2004; 1969) The Practical: A Language for Curriculum, in: D. J. Flinders; S. J. Thornton (Eds.) The Curriculum Studies Reader (2nd Edition), New York: Routledge Falmer.
- Westbury, I.; Geoffrey, M. (2006) Rethinking Schooling: Twenty-five years of the Journal of Curriculum Studies, New York: Routledge, Taylor & Francis e-Library, <http://www.routledge.com/books/details/9780415407441/>
- Westbury, I. (1998) The Evolution of the Journal of Curriculum Studies, JCS website: <http://faculty.ed.uiuc.edu/westbury/jcs/editors/RECED.HTML>
- Westbury, I. (1980) 'The Impact of the Journal of Curriculum Studies: a Citation Analysis', Journal of Curriculum Studies, 12: 2, 149-156.